

центрального банку, тому оптимальна структура валютних резервів є також одним із факторів гарантії стабільності внутрішнього грошового обігу в країні [4]. Зважаючи на сучасну ситуацію в країні, золотовалютні резерви відіграють дуже важливу роль, виступаючи показником надійності та важелем стабілізації.

Список використаних джерел

1. Про Національний банк України : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
2. Стан міжнародних резервів та ліквідність в іноземній валюті [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
3. Економічні та фінансові показники України [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36728&cat_id=45692.
4. Беляєв, Д. Оптимальний обсяг золотовалютних резервів України [Текст] / Д. Беляєв // Економічний простір. – 2009. - № 23. – С. 95 – 102.

Вікторія БИГАР
науковий керівник
д.е.н., проф. Лучко М.Р.
ІФННІМ THEY

БУХГАЛТЕРСЬКІ МАНІПУЛЮВАННЯ ЯК ФОРМА ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний механізм ведення бухгалтерського обліку в Україні відзначається постійними вдосконаленнями й змінами методик. Як першопричина подібних тенденцій визначається широке застосування недобросовісних методів роботи підприємств в цій сфері. Використання елементів облікової політики для маніпулювання показниками фінансової звітності називають «вуалюванням фінансової звітності» або «балансовою політикою».

Під балансовою політикою розуміють переоформлення балансу при дотриманні чинного законодавства в галузі регулювання бухгалтерського обліку, при якому можливі зміни структури капіталу та розміру прибутку, для того щоб надати вплив на основні показники балансу. При цьому баланс за один і той же рік може містити різні модифікації в обидві сторони (погіршення показників для податкових відомств, поліпшення - для банків). Ці маневри багато в чому залежать від цілей управління і можуть змінюватися: наприклад, можна поліпшити показники з метою залучення нових акціонерів, якщо фірма має потребу в збільшенні капіталу, або погіршити їх, якщо необхідно зменшити виплату дивідендів і збільшити розмір резервованій прибутку [1].

За наявності вмиь та бажання бухгалтера і керівництва підприємства існує можливість здійснювати облікові маніпуляції, внаслідок чого спостерігає

(користувач облікової інформації) буде дивитись на стан та результати діяльності підприємства в «рожевих» (завищення показників звітності) чи «чорних» (заниження показників звітності) окулярах, тобто в «правдозахисних» окулярах, де під правдою розуміється дійсні показники діяльності підприємства.

Другий варіант «креативного обліку», здійснюється із порушенням чинного законодавства, зводиться до нелегітимних бухгалтерських маніпуляцій та передбачає фальсифікацію інформації про факти господарської діяльності підприємства.

Фальсифікація виникає у випадках, коли певний користувач видає свою суб'єктивну мету за мету об'єктивну, навіть якщо така звітність більш ясно, правильно, точно й об'єктивно, з погляду користувача, може відобразити майновий стан підприємства, але вона складена без урахування вимог нормативно-правових актів.

Виникнення таких ситуацій говорить про недосконалість законодавчих документів і спонукає відноситися до них критично, а в цьому, у свою чергу, криється потенціал удосконалення фінансової звітності, коли адміністрація навмисно перекручує дані звітності з метою:

1) ввести в оману акціонерів щодо величини отриманого прибутку для створення можливості виплати додаткових премій (завищення прибутку) або виплат підвищених дивідендів, або навпаки, їх мінімізації, що приводить до збільшення сум, які залишаються у власному розпорядженні (заниження прибутку);

2) обману робітників і службовців за рахунок зниження бази виплати відповідних премій;

3) дезинформації кредиторів щодо платоспроможності (або ліквідності) підприємства;

4) дезинформації податкових органів для приховання сум до оподаткування [2 с. 18].

Дослідження, проведене Фондом інтенсивних технологій [3] дало змогу визначити такі основні напрями сучасного українського «творчого» обліку:

– завищення прибутковості для можливості нарахування якнайбільших дивідендів;

– заниження реальної прибутковості з метою позбавлення власників корпоративних прав належних їм виплат;

– завищення прибутковості та заниження обсягів зобов'язань з метою отримання вищої категорії позичальника при залучення кредитних ресурсів;

– завищення прибутковості державними підприємствами заради зниження обов'язкових платежів до бюджету;

– коригування показників дохідності для отримання бажаного податкового статусу підприємства;

– маніпулювання зі структурою та вартістю активів для задоволення офіційних обмежень, запроваджених чинним законодавством;

– штучне поліпшення показників дохідності, прибутковості та ліквідності для заохочення потенційних стратегічних інвесторів;

– прискорення відображення валових витрат у податковому обліку з метою оптимізації бюджетних платежів з податку на прибуток.

У розвинених країнах Європи і США проблему бухгалтерських маніпуляцій вирішують шляхом підвищення рівня професійної етики бухгалтерів і аудиторів. Активізація робіт над створенням кодексу бухгалтерської етики, в першу чергу в США, знаменує собою спробу викоринити подібні зловживання силами самої облікової спільноти. У цьому плані великий оптимізм у бухгалтерських асоціацій викликає досвід Нової Зеландії, де система бухгалтерських стандартів та законодавче регулювання обліку в сукупності з діяльністю саморегулюючих організацій гранично знизили можливості для використання технологій творчого обліку [4].

Таким чином, можна зробити висновок, що формуючи облікову політику, підприємства не завжди прагнуть до підвищення достовірності інформації бухгалтерського обліку та фінансової звітності, часто створення розпорядчого документу про облікову політику підпорядковане іншим завданням.

Список використаних джерел:

1. Заббарова О.А. Креативный учет и балансовая политика / О.А. Заббарова // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.elitarium.ru/2010/01/22/kreativnyjj_uchet_balansovaja_politika.html
2. Головащенко О.М. Удосконалення звітнього інформаційного забезпечення управління суб'єктів господарювання / О.М. Головащенко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/Tiru/2009_28_3/20.pdf
3. Горбовська А.В. Креативність в бухгалтерському обліку / А.В. Горбовська, О.О. Наумчук // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_NPRT_2011/Economics/7_86943.doc.htm
4. Ильченко К.Е. Креативный учет: мировой опыт / К.Е. Ильченко, Н.И. Попова // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/5_SWMN_2012/Economics/7_100793.doc.htm

Ірина СИДОР
науковий керівник
к.е.н., доц. Васильченко Г.В.
ІФННІМ THEU

РОЗРОБКА СИСТЕМИ АВТОМАТИЗАЦІЇ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

Аудит розрахунків з оплати праці відіграє важливу роль у системі як внутрішнього, так і зовнішнього аудиту. Його мета – підтвердження дотримання чинного законодавства в частині нарахування і виплати заробітної плати; правильності розрахунку утримань із заробітної плати; правильності нарахування на фонд заробітної плати; законності включення зарплати і нарахувань на неї в собівартість продукції підприємства, що випускається.